

В.А. Лабачэўская

Беларускія перасяленцы - самаходы ў Заходняй Сібіры:
культурная памяць аб гістарычнай радзіме

Рэзюме

На падставе палявых запісоў экспедыцый 2011 і 2014 гадаў у Вікулаўскі і Арамашаўскі раёны Цюменскай вобласці Расіі аналізуецца структура культурнай памяці патомкаў беларускіх перасяленцаў часоў сталыпінскай рэформы канца XIX – пачатку XX ст., у якой за зыходную кропку ўспамінаў бярэцца факт пераезду ў Заходнюю Сібір іх бацькоў і дзядоў. Пры фарміраванні на новых месцах пасялення гэтак званай множнай ідэнтыфікацыі перасяленцаў замест папярэдняй тутэйшай ідэнтыфікацыі сялян Магілёўскай, Віцебскай, Гродзенскай губерняў, успаміны аб месцах выхаду, які перадаюцца ад пакалення да пакалення, робяцца падставай для самаідэнтыфікацыі, якая акрэсліваецца назвай “самаходы”. Разгледжаны таксама праявы прадметнай памяці гэтай этнасацыяльнай групы, для якой маркерае значэнне маюць рэчы, якія былі прывезены з месцаў выхаду іх продкаў (ручнікі, традыцыйнае адзенне, кераміка), а таксама іх сацыяльна-культурная кансалідацыя вакол абрадавых традыцый пераносу святыні – Свячы, калядавання з зоркай на Ражство .

О.А. Лобачевская

Белорусские переселенцы - самоходы в Западной Сибири:
культурная память об исторической родине

Резюме

На основании полевых записей экспедиций 2011 и 2014 годов в Викуловский и Арамашевский районы Тюменской области России анализируется структура культурной памяти потомков белорусских переселенцев времен столыпинской реформы конца XIX – начала XX в., в

которой за исходную точку воспоминаний берется факт переезда в Западную Сибирь их родителей и дедов. При формировании на новых местах обитания так называемой множественной идентификации переселенцев вместо предыдущей “тутэйшай” или связанной с местом проживания идентификации крестьян Могилевской, Витебской, Гродненской губерний, воспоминания о местах выхода становятся основанием для самоидентификации, которая определяется названием “самоходы”. Рассмотрены также проявления предметной памяти этой этносоциальной группы, для которой маркерным значение имеют вещи, которые были привезены из мест выхода их предков (полотенца, традиционная одежда, керамика), а также их социально-культурная консолидация вокруг обрядовых традиций переноса святыни – Свечи, колядования с звездой на Рождество.